

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Rudolfové a soudců JUDr. Jany Faktorové a Mgr. Tomáše Lisa ve věci žalobce [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupeného JUDr. Františkem Korandou, advokátem se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému [redacted], nar. [redacted], bytem [redacted], zastoupenému JUDr. Ivem Jahelkou, advokátem se sídlem Sládkova 351/II, **o odstranění navážky zeminy z pozemku**, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 22.9.2016, č.j. 6C 79/2016-124, **t a k t o :**

I. Rozsudek soudu prvního stupně se **p o t v r z u j e .**

II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů odvolacího řízení 5.711 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Iva Jahelky, advokáta v Jindřichově Hradci.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhá na žalovaném odstranění navážky zeminy z pozemku p.č. [redacted] v k.ú. [redacted], který je ve vlastnictví žalobce, a to po celé délce hranice s pozemkem ve vlastnictví žalovaného p.č. [redacted]. V žalobě se uvádí, že předchozí vlastník pozemku p.č. [redacted] – otec žalovaného [redacted] v roce 2008 prováděl terénní úpravy spočívající v tom, že pozemek p.č. [redacted] zavezl „sutí a výkopkem“, přičemž tento materiál

umístil (nahrnul) i na sousední pozemek žalobce p.č. [REDACTED]. Tím negativně zasáhl do vlastnického práva žalobce. V roce 2013 žalovaný požádal o dodatečné povolení stavby rybníka na pozemku p.č. [REDACTED]. V této věci bylo u Městského úřadu Jindřichův Hradec, odboru výstavby a územního plánování zahájeno správní řízení. V roce 2015 správní orgán vyzval účastníky řízení, aby s ohledem na to, že jde o zásah do vlastnických práv, podali u soudu návrh na rozhodnutí v této sporné věci, a to ve lhůtě do 31.12.2015. Žalobce uvádí, že předmětnou žalobu podává v návaznosti na uvedenou výzvu.

Okresní soud v Jindřichově Hradci (dále jen soud prvního stupně) napadeným rozsudkem žalobu zamítl (výrok I.) a uložil žalobci povinnost k náhradě nákladů řízení (výrok II.). Soud prvního stupně učinil zjištění o tom, že žalobce je vlastníkem pozemku p.č. [REDACTED] v k.ú. [REDACTED], který bezprostředně sousedí s pozemkem žalovaného p.č. [REDACTED]. Žalovaný je vlastníkem tohoto pozemku na základě darovací smlouvy z 11.12.2008. Bylo zjištěno, že již v roce 2008 dopisem ze dne 22.7., který byl adresován [REDACTED], žalobce požadoval opravu oplocení a odtěžení navážky. Tento požadavek vznesl žalobce také ve stavebním řízení k povolení oplocení, jak vyplynulo z dopisu žalobce ze dne 14.11.2012. Totéž uplatnil žalobce dopisem ze dne 14.3.2014, kdy žádal Městský úřad v Jindřichově Hradci, aby byly zastaveny práce – terénní úpravy na pozemku p.č. [REDACTED]. Z výzvy Městského úřadu v Jindřichově Hradci ze dne 21.8.2015 č.j. VÚP/41976/15/Šp soud prvního stupně zjistil, že oba účastníci byli vyzváni, aby do 31.10.2015 předložili důkazy o podání návrhu na rozhodnutí ve sporné věci, zásahu do vlastnických práv, kdy mělo dojít k částečnému zasypání pozemku p.č. [REDACTED] v k.ú. [REDACTED]. Na základě uvedených skutkových zjištění a tvrzení žalobce soud prvního stupně rozhodl napadeným rozsudkem, aniž provedl další navrhované důkazy a učinil skutkový závěr vztahující se k uplatněnému nároku s tím, že žaloba tak, jak je podána, nemůže obstát. Soud prvního stupně vyšel z tvrzení žalobce, který se domáhá ochrany svého vlastnického práva, že zeminu na jeho pozemek navezl, resp. nahrnul otec žalovaného [REDACTED]. S odkazem na ustanovení § 1040 odst. 1 a § 1042 zákona č. 89/2012 Sb. (o.z.) uvádí, že žaloba na ochranu vlastnického práva musí směřovat proti tomu, kdo do tohoto vlastnického práva zasáhl. Je-li v konkrétním případě tvrzeno, že návoz zeminy byl realizován [REDACTED] a nikoliv žalovaným, nemá soud pochybnosti o tom, že tím, kdo zasáhl do žalobcova vlastnického práva, není žalovaný. Ten tak není v dané věci pasivně legitimován, což je důvod pro zamítnutí žaloby. Soud prvního stupně současně uvádí, že pokud bylo předmětném řízení vedeno na popud stavebního úřadu, nemá toto jakýkoliv vliv na rozhodnutí v dané věci, neboť problematika vyklizení pozemku odstraněním navážky zeminy žádné konkrétní problémy spojené s vedenými správními řízeními neřeší. Rozhodování o podané žalobě je pro stavební úřad bez významu (uvádí se v odůvodnění rozsudku).

Proti tomuto rozsudku se žalobce odvolává z důvodů podřaditelných podle § 205 odst. 2 písm. d) a g) o.s.ř., jimiž lze soudu prvního stupně vytýkat, že neúplně zjišťoval skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností a jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Žalobce konkrétně namítá, že soud prvního stupně neprovedl důkazy potřebné pro závěr o oprávněnosti nároku žalobce. Především neprovedl ohledání na místě samém, které bylo navrhováno. Soud se nezabýval věcí z hlediska skutkového stavu a jeho právní posouzení je rovněž nesprávné. V této souvislosti žalobce odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 909/2003. Poukazuje na to, že žalobce určitě a srozumitelně formuloval uplatněný nárok, jehož

oprávněnost žalovaný popíral. Uvádí, že probíhá několik správních řízení, spor vznikl v roce 2005 v souvislosti se stavbou rybníka na parcele p.č. [REDACTED]. V roce 2008 došlo k navážce zeminy a byl poškozen plot. Navážku provedl otec žalovaného, možná ale také žalovaný, neboť oba hospodařili společně. Žalovaný poukazuje na ust. § 1106 a 1107 o.z. o tom, že kdo nabude vlastnického práva, přejímá i závazky. Žalobce má za to, že soud prvního stupně toto nezvažoval, postupoval formálně, nepřihlédl k tomu, že navážku provedl otec žalovaného za účasti žalovaného a další úpravy již prováděl žalovaný. Podle žalobce existence navážky na jeho pozemku představuje pokračující rušení jeho vlastnického práva.

Žalovaný ve vyjádření k podanému odvolání souhlasí se závěry soudu prvního stupně o nedostatku pasivní věcné legitimace na straně žalovaného. Odkaz žalobce na ust. § 1105 a 1106 o.z. pokládá za nepřipadný.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 o.s.ř.) po zjištění, že přípustné odvolání bylo podáno v zákonem stanovené lhůtě podle § 204 odst. 1 o.s.ř. a osobou k tomu oprávněnou, přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně podle § 212 a 212a o.s.ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.

Odvolací soud vychází ze zjištění soudu prvního stupně, že účastníci jsou vlastníky sousedních pozemků. Žalobce vlastní pozemek p.č. [REDACTED] v k.ú. [REDACTED] a žalovaný je od prosince 2008 vlastníkem pozemku p.č. [REDACTED]. Předchozím vlastníkem tohoto pozemku byl [REDACTED]. Z obsahu spisu vyplývá, že v řízení vedeném u Městského úřadu v Jindřichově Hradci, odboru výstavby a územního plánování (dále jen stavební úřad) pod sp. zn. VÚP/1139/2013/BE se [REDACTED] (zde žalovaný) domáhá vydání rozhodnutí o umístění stavby nazvané „částečné oplocení pozemku [REDACTED] v [REDACTED]“ na pozemku p.č. [REDACTED] v k.ú. [REDACTED], která je ve vlastnictví žadatele, tj. žalovaného. Bylo zjištěno, že v tomto řízení vydal stavební úřad výzvu ze dne 21.8.2015, č.j. VUP 41976/15-Šp., aby účastníci řízení – [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] do 31.10.2015 doložili podání žaloby na rozhodnutí ve sporné věci. Z obsahu výzvy vyplývá, že onou spornou věcí je námitka [REDACTED] ml. jako spoluvlastníka pozemku p.č. [REDACTED], že provedením terénních úprav na sousedním pozemku p.č. [REDACTED] v roce 2007 došlo k částečnému zasypání pozemku p.č. [REDACTED] a tím ke změně odtokových poměrů. S touto námitkou [REDACTED], nesouhlasí.

Z obsahu podané žaloby je zřejmé, že na základě této výzvy podal žalobce žalobu v projednávané věci, jíž se domáhá proti žalovanému odstranění navážky zeminy z pozemku p.č. [REDACTED], a to v části podél hranice s pozemkem p.č. [REDACTED] ve vlastnictví žalovaného. Žalobce kromě odkazu na uvedenou výzvu stavebního úřadu poukazuje též na to, že se domáhá ochrany svého vlastnického práva.

Podle § 114 odst. 1 a 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, účastník řízení může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů, pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemeni k pozemku nebo stavbě. O námitce, o které nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení, stavební úřad rozhodne na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek dotčených orgánů nebo technických norem, pokud taková námitka

nepřesahuje rozsah jeho působnosti. Nedošlo-li k dohodě o námitce občanskoprávní povahy, stavební úřad si o ní učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence práva nebo rozsahu vlastnických práv.

Podle § 57 odst. 1 – 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jestliže vydání rozhodnutí závisí na řešení otázky, již nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o kterém nebylo dosud pravomocně rozhodnuto, správní orgán a) může dát podnět k zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci; v případech stanovených zákonem je správní orgán povinen takový podnět dát nebo b) může vyzvat účastníka, popřípadě jinou osobu, aby podala žádost o zahájení řízení před příslušným správním orgánem nebo jiným orgánem veřejné moci ve lhůtě, kterou správní orgán určí, nebo c) si o ní může učinit úsudek; správní orgán si však nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu. Probíhá-li před příslušným správním orgánem nebo před jiným příslušným orgánem veřejné moci řízení o předběžné otázce nebo jestliže dal správní orgán k takovému řízení podnět podle odst. 1 písm. a) či učinil výzvu podle odst. 1 písm. b), postupuje správní orgán podle § 64. Pokud řízení na podnět správního orgánu nebylo zahájeno nebo nebyla podána žádost o zahájení řízení v určené lhůtě, lze v řízení pokračovat. Rozhodnutím příslušného orgánu o předběžné otázce, které je pravomocné, popřípadě předběžně vykonatelné, je správní orgán vázán.

Podle § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu správní orgán může řízení usnesením přerušit, probíhá-li řízení o předběžné otázce nebo správní orgán učinil výzvu podle § 57 odst. 1 písm. b).

Smyslem zahájení soudního řízení na základě výzvy stavebního úřadu je dosáhnout rozhodnutí, kterým bude vyřešena předběžná otázka podstatná pro výsledek řízení, které u stavebního úřadu probíhá. Žalobce v projednávané věci podal žalobu na základě výzvy stavebního úřadu, a proto za žalovaného označil účastníka řízení u stavebního úřadu, tj. žalovaného ██████████. Žalobu však formuloval jako žalobu naplnění – tedy na odstranění navážky zeminy z pozemku p.č. ████████. Takto podaná žaloba však vybočuje z mezí občanskoprávních námitek (týkajících se existence práva nebo rozsahu vlastnických práv), jejichž posouzení přísluší soudu a s nimiž byl účastník správního řízení na soud odkázán. V těchto žalobách se žalobní petit zpravidla formuluje jako určovací (např. „námitka vznesená ve stavebním řízení vedeném u, že je oprávněná“). Takto podané žaloby nejsou žalobami podle § 80 o.s.ř. a nelze je zamítnout pro nedostatek naléhavého právního zájmu (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.8.2001 sp. zn. 22 Cdo 1528/2000, popř. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.3.2013, sp. zn. 22 Cdo 1458/2011, uveřejněný na www.n soud.cz).

Podstatou podané žaloby, která je žalobou na plnění, je snaha žalobce řešit v rámci probíhající stavebního řízení, v němž má být vydáno rozhodnutí o umístění plotu na pozemku p.č. ████████ otázku zásahu do vlastnického práva žalobce k pozemku p.č. ████████. Tento zásah podle tvrzení žalobce spočívá v neoprávněných terénních úpravách. K těm mělo dojít v roce 2008, kdy otec žalovaného ██████████ provedl navážku zeminy na pozemek p.č. ████████, zvýšil úroveň tohoto pozemku a tuto navážku provedl neoprávněně i na pozemku žalobce. Žalovaný uvedené tvrzení žalobce popírá. Stavební úřad tento spor v rámci řízení o umístění plotu na pozemku p.č. ████████ považuje za občanskoprávní námitku, kterou není

oprávněněn řešit, a proto odkázal účastníky, aby tuto spornou otázku řešili před soudem, aniž byla jasně vymezena konkrétní otázka, která je svou povahou otázkou předběžnou pro rozhodnutí o umístění plotu na pozemku p.č. [REDACTED]. Odvolací soud má za to, že žaloba na odstranění navážky (nahrnutí) zeminy z pozemku p.č. [REDACTED], jehož se stavba oplocení netýká s předpoklady rozhodnutí o umístění stavby plotu nesouvisí. To také uvedl již Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor regionálního rozvoje, územního plánování, stavebního řádu a investic v rozhodnutí č.j. KUJCK 4252/2015/OREG ze dne 5.2.2015, který v probíhajícím stavebním řízení rozhodoval jako odvolací správní orgán. Konkrétně uvádí, že otázkou existence údajných nepovolených terénních úprav na pozemku p.č. [REDACTED] v k.ú. [REDACTED] je třeba dořešit samostatně, protože předmětem územního řízení o žádosti je umístění oplocení a z předložených podkladů nelze dovodit, že by se mělo umístit na terénních úpravách provedených v minulosti. Umístění oplocení na pozemku p.č. [REDACTED] nesouvisí s tvrzenou navázkou (nahrnutím) zeminy na sousední pozemek ve vlastnictví žalobce. Z uvedeného vyplývá, že žaloba není důvodná, pokud by měla vést k vyřešení občanskoprávní námitky, která by se měla týkat existence práva nebo rozsahu vlastnického práva, kterou není stavební úřad oprávněněn řešit a jejíž posouzení, jako otázky předběžné, je v rámci stavebního řízení potřebné.

Zbývá tak posoudit důvodnost podané žaloby bez vazby na probíhající správní řízení, jako to učinil soud prvního stupně, tedy jako žaloby na odstranění navážky zeminy z pozemku p.č. [REDACTED] podél hranice s pozemkem p.č. [REDACTED], a to v délce 80 m, šířce 5 m a hloubce 1,5 m (jak požaduje žalobce). Jak uvádí soud prvního stupně, jedná se o žalobu na ochranu vlastnického práva podle § 1040 odst. 1 o.z., podle něhož platí, že kdo věc neprávem zadržuje, může být vlastníkem žalován, aby ji vydal v případě nemovité věci se lze domáhat jejího vyklizení.

Z uvedeného ustanovení jednoznačně vyplývá, že tím, proti němuž by měla žaloba na ochranu vlastnického práva směřovat, je právě ten, kdo do tohoto vlastnického práva zasahuje. V poměrech projednávané věci je to ten, kdo neoprávněně na pozemek žalobce navážku zeminy umístil. Takovým subjektem je podle tvrzení žalobce [REDACTED], který již v roce 2008 v rámci terénních úprav na svém vlastním pozemku údajně zasáhl též do vlastnictví žalovaného nahrnutím zeminy i na jeho pozemek. Jestliže je to podle tvrzení žalobce [REDACTED], kdo jeho vlastnického práva nahrnutím zeminy na jeho pozemek zasáhl, nemůže být žaloba na odstranění této zeminy podaná proti žalovanému úspěšná. Pokud je v odvolacím řízení namítáno, že není vyloučeno ani to, že navážku zeminy realizoval na pozemku žalobce také žalovaný, jedná se v odvolacím řízení o nové tvrzení, které nebylo v řízení před soudem prvního stupně uplatněno, a je tak nepřijatelné (§ 205a o.s.ř.). V podrobnostech k otázce pasivní věcné legitimace žalovaného v rámci posouzení nároku jako žaloby na ochranu vlastnického práva žalobce odkazuje odvolací soud na odůvodnění napadeného rozsudku. Má za to, že se v dané věci neuplatní odkaz žalobce na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 909/2003. Toto rozhodnutí se týká sporu ve věci trvání pracovního poměru a zaplacení náhrady mzdy, kdy soud řešil náležitosti žaloby podle § 42 odst. 4 a § 79 odst. 1 o.s.ř. V dané věci však žalobce určitě a konkrétně formuloval uplatněný nárok a uvedl důvody, ze kterých podle jeho přesvědčení vyplývá. Odstraňování vad podané žaloby tak nebylo potřebné. Při posouzení pasivní věcné legitimace žalovaného se neuplatní ust. § 1106 a 1107, jak žalobce namítá. Tato ustanovení se týkají převodu vlastnického práva a nesouvisí s otázkou zásahu do vlastnického práva jiné osoby

neoprávněným umístěním zeminy na jejím pozemku. Toto tvrzené umístění zeminy na pozemku žalobce nemůže být posuzováno ani jako imise ve smyslu ust. § 1013 o.z., což uvádí v odůvodnění napadeného rozsudku i soud prvního stupně, a to bez ohledu na okolnost, že dokud není zemina z cizího pozemku (zde ve vlastnictví žalobce) odstraněna, zásah do vlastnického práva trvá, což žalobce namítá.

Se zřetelem k uvedeným závěrům odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně potvrdil podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný, tedy včetně výroku o nákladech řízení, který je v souladu s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a vyhláškou č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif).

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 o.s.ř. a § 142 odst. 1 o.s.ř. tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů odvolacího řízení 5.711 Kč. Tato částka sestává z odměny advokáta žalovaného za dva úkony právní služby po 1.500 Kč (vyjádření k podanému odvolání, účast u odvolacího jednání) podle § 9 odst. 1 advokátního tarifu, tj. 3.000 Kč, z náhrady hotových výdajů v paušální výši za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu po 300 Kč za jeden úkon, tj. 600 Kč. Náklady řízení dále zahrnují náhradu za ztrátu času za čtyři půlhodiny na cestě z Jindřichova Hradce do Českých Budějovic a zpět podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu v celkové výši 400 Kč a náhradu cestovného za cestu z Jindřichova Hradce do Českých Budějovic a zpět osobním automobilem v částce 621 Kč (bylo ujetu celkem 120 km při průměrné ceně pohonných hmot 28,60 Kč/l, průměrné spotřebě pohonných hmot 4,5 l/100 km a sazbě za použití vozidla 3,90 Kč/km). Celkové náklady tak činí 4.621 Kč a s připočtením 21% DPH ve výši 970 Kč představují celkem 5.591 Kč. Další částka nákladů řízení představuje jízdné žalovaného autobusem z Jindřichova Hradce do Českých Budějovic a zpět v celkové výši 120 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je za podmínek uvedených v § 237 o.s.ř. přípustné dovolání, které je možno podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozsudku k Nejvyššímu soudu ČR u Okresního soudu v Jindřichově Hradci.

Tento rozsudek je možno na návrh vykonat, nebude-li povinnost v něm stanovená včas a dobrovolně splněna.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 15. března 2017

JUDr. Marie R u d o l f o v á v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Lenka Holá